

no'na iho; e tiriti hoi to'na ahu i rapauhia i te raau uteute. 23 Te itea-noahia ra tana tane i roto i te amuiraat atoa ra; ia parahi oia i roto i te hui raa-tira atoa o te fenua ra. 24 Ua hamani oia i te ahu e ua hoo; e te tatia e ua hoo atu i te feia hoo ra. 25 Te etaeta e te tura to'na ahu; e oaoa hoi oia a muri atu. 26 E parau oia i te parau paari, e te ture ra i te hamani maitai tei tana arero. 27 E hi'oia i te haapaoraa o to'na ra utuasare, e aore i amu

i te maa i noaa i te faatau ra. 28 E tia ta'na mau tamarii ma te faaora ia'na; e tana tane atoa, ma te haamaitai ia'na. 29 E rave rahi te vahine hamani maitai, o oe râ tei hau ia ratou atoa ra. 30 E mure à te nehenehe, e te purotu e mou ia, o te vahine râ e mâtâ'u ia Iehova ra, e haamaitai-rabi-hia ia. 31 E horoahia 'tu tei ravehia e tana rima; e haamaitai mai tei ravehia e ana i te mau amuiraat o te taata atoa ra.

KOHELETA.

*E mea faufaa ore la to taata atoa nei
haapaoraa.*

1 TE parau a te Koheleta ra, a te tamaiti a Davida, no'na te hau i Ierusalem ra. 2 Te na ô nei te Orometua, e faufaa ore rahi *teie*; e mea faufaa ore rahi *roa*; e mea faufaa ore ana'e à *aita* i toe. 3 Eaha ta te taata nei faufaa i noaa i ta'na atoa ra mau ohipa, ta'na e ohipa noa nei i raro a'e i teie nei mhana?

4 Te ore nei te tahui ui, e te itea maira te tahi; area te fenua nei te vai noa nei à ia. 5 Te hiti nei hoi te mahana, e te mairi nei i raro, e te oioi ra i te vahi i hiti mai ai oia ra. 6 Te tere noa ra oia na te pae i apatoa, e mai reira hoi ua ho'i maira i te pae i apatoerau. Te taninito haere noa nei à te mata'i, e mai reira hoi ua taninito faahou à. 7 Te tahe nei te mau pape atoa nei i raro i te tai, aita râ te tai i manii è noa 'tu: to vahi no reira mai te pape ra, te ho'i faahou nei ratou i taua vahi *mau* ra. 8 Te mau mea atoa e *na reira* ta ratou haapaoraa, aore roa e taata e tia 'i ia tao ra; e ore hoi te mata e fiu i te hi'oraa 'tu, e ore hoi te tarî'a e i ia faaroo atu. 9 Eaha taua mea i tupu i mutaa ihora, maori râ i teie e tupu faahou nei? eaha taua mea i ravehia ra, maori râ o teie e rave-faahou-hia nei? aore roa e mea api i raro a'e i te mahana nei. 10 Te vni nei anei te mea e tia 'i ia parau e, Inaha, e mea api teie! ua na reirahia taua mea nei i mutaa ihora, i te mau ui talito ra hou tatuon nei: 11 aita nei râ te ite i te mau mea talito ra, e ore atoa e nona te ite i te mau mea e tupu a muri a'e, i te feia o itea mai a muri atu.

12 O vau nei, o te arii no Israela, i Jerusalema, o te Orometua ia: 13 e na

titau maite tau aau i te imi, e te paheru ma te ite-hoi i te mau mea atoa i ravehia i raro a'e i teie nei ra'i. O taua ohipa ino nei teie i ho-mai-hia mai e te Atua i te taata nei, ia rohirohi ratou i te inmira. 14 Ua mana'ohia e au te mau ohipa atoa i ravehia i raro a'e i te mahana nei; e, inaha, e mea faufaa ore, e mai te mea e te amu ra i te mata'i. 15 O tei pi'o ra, e ore ia e titiaifaro, e ore hoi tei ore ra e tia ia tao. 16 Ua paraparau noa vau i tau aau, e ua na ô ihora, Inaha, ua mana vau, e ua faarahi au i te paari e ua mairi in'u te feia atoa i na mua ia'u i te parahi i Ierusalem: e rahi hoi te paari e te ite i noaa ia'u: 17 ua titau maite hoi au ia ite i te paari, e ia ite hoi i te maamaa e te haapao ore: e ite ihora hoi au i te reira, e te amu ra vau i te mata'i. 18 Te rahi ra hoi te paari te rahi atoa ra te inoino, e o tei faarahi i to'na ite ra, ua faarahi ia i te oto.

*Ta te taata nei imira i te mailai, e mea
hopea ore ia.*

2 UA parau ihora vau i to'u iho aau, Haere mai, e tamata na i te arearea e imi hoi i te navenave: e, inaha, e mea faufaa ore atoa te reira. 2 Ua parau atura vau i to ato, E mea maamaa in, e te arearea, Eaha ia faufaa? 3 Ua ui au i to'u iho aau e ei nia vau i to'naina, to arataihia ra râ tau aau e te paari: e ei te tatai tau, ia ite hoi au i taua maitai ra; i fauhopehia 'i to te taata nei puai i raro a'e i teie nei ra'i, e hope roa 'o to ratou pue mahana i te ao nei. 4 Ua rave au i te mau ohipa mrahii; na patu vau i te fare *arii*; ua ô hoi au i te ô vine; 5 ua rave hoi au i te ô nehenehe na'u e te vahi ururaa, e ua tanu i te mau raau maia e rave rahi te huru i roto; 6 ua ô hoi au i te apoo no te pape ei faararirai

KOHELETA, 3.

i te mau rau i tanuhia ra. 7 Ua noaa ia'u te tavini tane e te tavini valihine, e e tavini hoi to'u i fanau i roto i to'u rafare; e rave rahi ta'u nānā puaatoro e te nānā mamoe, e iti ta te mau *taata* atoa i parahi i Ierusalemai tahito mai à; 8 ua haaputu hoi an i te aro e te auro, e te mau tao'a nelenehe na te hui arii e no te mau fenua; ua tii hoi au i te tané fatu pehe e te valihine fatu pehe, e te mau mea navenave, e rave rahi te huru, i faasotohia ra, i tei hinaarohia e te taata atoa ra. 9 Riro atura vau ei *taata* rahi e te tao'a rahi ta'u i te feia atoa i parahi i Ierusalemai tahito mai à; e te vai nei hoi taua paari no'u ra ia'u nei. 10 E o tei hinaarohia e tau mata ra, aore ia i tapeahia e au; aore au i fanere i tau aau i te mau mea atoa e oaca 'i ra; ua oaca hoi tau aau i te mau mea atoa i ravelchia e au ra: tirara ta'u i noaa i te reira i taua mau ohipa atoa na'u ra. 11 Ia mana'ra vau i taua roau ohipa i ravelchia e tau rima ra, i te mau ohipa atoa i ravelchia e au ra, inalia! e mea faufaa ore ana'e, i amu noaa na vau i te mata'i; aore roa hoi e faufaa i raro a'e i te mahana nei.

12 Ua fariu a'era vau e haamana'o i te paari, e te oaca faufaa ore, e te maamaa; e arii tei na mua ra, eaha ta te taata nei e noaa tei na muri, maori rā o tei ravelchia e ana ra? 13 E ite a'era vau e, te hau à ra te paari i te parau man-maa, mai te maramarama e hau i te pouri nei. 14 Area te taata paari ra tei te upoo to'nā mata; te haere noa ra rā to maamama na roto i te pouri: ua ite rā vau e, hoë à hopea to te taata atoa ra. 15 Ua na ô ihora vau i te feruri noaa o vau ana'e iho; hoë à huru liepra to te maamama e to'u iho, eaha ihora to faufaa o to'u nei paari ia rahi atu? te ite ra hoi au i roto i to'u aau e faufaa ore atoa to te reira. 16 E ore hoi e haamau-papu-hia te mana'raa, to te taata paari e to te maamama, e hope roa hoi te mau mea e vai nei i te haamoechia a muri atu; e pohe atoa hoi te *taata* paari mai to maamama atoa ra. 17 Faalino atura vau i teie nei oraraa; no te mea to inio-nei au i te ohipa i ravelchia e raro a'e i teie nei mahana: e mea faufaa ore una'e à e te amu i te mata'i.

18 Inoizo rea a'era hoi au i ta'u ra mau ohipa i ohipahia e au i raro a'e i teie nei mahana, no te mea teie au a valiho na te mono mai ja'u nei: 19 e o vai hoi te ite ia'nā e, e *taata* paari e e maamama? e riro rā oia ei fatu i ta'u atoa nei ohipa i rave-paari-hia e au i raro a'e i teie nei mahana, te ite nei hui au e faufaa ore atoa to te reira. 20 Ua mana'o ihora vnu e fafurue i te mana'o i te mau ohipa i ravelchia ra, ta'u i rave i raro a'e i te mahana nei. 21 Te ohipa

ra hoi te tali ma te paari, e te ite, e te aravihi; o te tahi ra o tei ore i na reira i te rave, ta'nā ia e vailihq ei tufaa na'na. E mea faufaa ore atoa te reira e te ino rahi. 22 Eaha ihora ta te taata i ta'na atoa ra mau ohipa, e i te taiā o to'na rau, i rave noa 'i oia i te ohipa i raro a'e i te mahana nei? 23 E oto ana'e tei to'na atoa ra mau mahana, e te taiā i ta'na ra mau ohipa, e i te po atoa ra e ore to'na aau e maitai i te taota. Te ite nei hoi au, e faufaa ore atoa tei te reira. 24 E ere to te taata nei maitai te amu e te inu i te maa'ra, ei maitai no'na i ta'na ra mau ohipa? te ite nei hoi au e, na te rima ia o te Atua i horoa mai. 25 O vai hoi te *taata* e tia 'i ja amu e ia rave i to'na hinaarvaa maori rā o vau nei? 26 O te taata rā i itehia mai e ana ra, te horoa ra te Atua i te paari, e te ite, e te cacao; i te rave hara ra ua haapao oia i te ohipa ra, i te haaputu, e ia pue noa te tao'a rahi, ia hopot atu oia na taua taata i itehia mai e te Atua ra. E mea faufaa ore atoa te reira e te amu noa i te mata'i ra.

Tēmīraa o te taata i te maitai i teie nei haapaoaa, e mea faufaa ore ia.

3 E TAI⁵ to te mau mea atoa nei, e taime to te mau mea atoa i imihia i raro a'e i te ra'i nei. 2 E taime to te fanau, e taime to te pohe; e taime to te tanu, e taime to te iriti i tei tanuhia ra. 3 E taime to te taparahi, e taime to te faaora; e taime to te vavahi i raro, e taime to te patu tia i nia ra. 4 E taime to te oto, e taime to te atu; e taime to te milhi, e taime to te ori. 5 E taime to te fiaue i te ofai, e taime to te haaputu i te ofai; e taime to te tauahi e taime to te tauahi ore. 6 E taime to te noearaa, e taime to te riroma, e taime to te tapea, e taime to te faarue. 7 E taime to te lulhae, e taime to te tifai; e taime to te mamū noa, e taime to te parau. 8 E taime to te aroha, e taime to te riri; e taime to te tama'i, e taime to te faahau. 9 Eaha ta te rave ohipa faufaa i noaa i ta'na ohipa?

10 Ua ite au i te mau ohipa rohirohi i haapaochia e te Atua na to taata nei, ia rave à ratou i to reira. 11 Ua faahenehe oia i te mau mea atoa i te tau mau ra, e ua tuu oia i te mana'o i te teie nei au i roto i to ratou aau; sita rā e taata i ite i te ohipa a te Atua mai te matamua mai e tae noa 'tu i te hopea. 12 Ite a'era vau e aita 'tu e maitai i taua mau mea ra, maori rā ia oaca te tualu e ia hamani maitai i te oraraa nei. 13 O te reira ra, ua amu ana'e te tanta i te mau e ua inu i te pape, e ua rave oia i te maitai no'na ra ohipa, e mea ho-mai-hia mai ja e te Atua. 14 Te ite nei hoi au e, o ta te Atua e

rave ra, e mau maite ia; e ore e tia te hoē mea iti ia taati atoa 'tu, e ore atoa e tia te hoē mea iti ia rave mai: oia ā ia, i na reira te Atua ia māta'u te taata ia'na. 15 Te mea i tupu i mutaa ihora, ua tupu ia i teie nei, e te tupu a muri atu, ua tupu ē na ia; te faaho'i maira hoi te Atua i tei tupu ē na hoi.

16 Ua hi'o hoi au i raro a'e i te mahana nei, i te vahi faaauraa parau, e te vai ra te paeti ore i reira: e te vahi parau-tia ra, e te tai ra te paeti ore i reira. 17 Ua mana'o ihora vau i roto ja'u iho, e riro te Atua i te haava mai i te feia parau-tia e te paeti ore atoa ra; no te mea e tau to te mau mea i opaulia ra, e to te mau ohipa atoa, tei haapachia e ana ra. 18 Ua na ī iaaliou ihora vau i te parau ia'u iho, te huru o te taata atoa nei i teie nei; te tamata nei te Atua ia ratou, ia ite ratou hoē ā o ratou huru e to te puua. 19 Hoē ā hete hopea to te tuata atoa nei, e to te puua atoa ra; hoē o ratou rochiaraahia mai: te pohe nei te tahi pae, e te na reira atoa nei te tahi pae i te pohe; hoē hoi o ratou atoa ra aho; e alta 'tura te taata i hau i te puua; e mea faufaa ore ratou atoa ra. 20 Te haere nei ratou i te vahi otahi; no te repo ana'e ratou e te ho'i ana'e nei i te repo ī. 21 O vai te ite i te varua o te taata e reva i nia ra? e te varua o te puua e reva i raro i te repo ra? 22 Te ite nei hoi au e aita 'tu e mea maitai i te taata nei, maori rā ia oaoa oia i ta'na ra mau ohipa, o te reirg hoi ta'na tufaa i haapachia na'na: e tia hoi ia vai ia faaho'i mai ia'na i ī nei e hi'o i te mau mea e tupu i muri a'e ia reva oia ra?

No te hamani ino i rahi ai te ino i te taata nei.

4 UA mana'o faahou ihora vau i te mau hamani ino atoa i ravehia i raro a'e i te mahana nei; e, iuhaha, te roimata o te feia i hamani-ino-hia! aita rā o ratou e haamahanahana; e te mana hoi tei te pae au hamani ino ra, aita rā o ratou e haamahanahana. 2 Ua haamaitai ihora vau i te feia pohe tei pohe na, i to ratou maitai i te feia ora e ora nei; 3 e ua muna'vihora vau, maitai rahi to'na i to raus atoa, to tei ore ā i fanau mai; to tei ore i ite i te ohipa ino i ravehia i raro a'e i te mahana nei.

4 Ua hi'o ihora vau i te mau mea i ravehia, e te mau ohipa tia ra; ua feii-atoa-hia hoi te reira e te taata-tupu nei. E mea faufaa ore atoa te reira e te amu i te mata'i. 5 Etipae noa te maamas i o'na pue rima; e ua amu i to'na ihora tino. 6 E maitai rahi te rima hoē ia i te maa ma to hau, i na rima atoa e piti ia ī, ma te peapea e te amu i te mata'i ra.

7 Ua mana'o faahou ī vhu i te mea faufaa ore i raro a'e i te mahana nei. 8 Te parahi noa ra te hoē taata oia ana'e ra aita e taua, aita a'nā tamaiti aita hoi e taeae; aita roa rā e faafea i la'na ohipa, sore roa hoi to'na mata i fiu i te tao'a; eita hoi e parau e, Na vai ra teie i ohipahia e au nei, e te faaere nei au ia'u iho i te mau mea rīi maitatni i te av nei? faufaa ore atoa hoi te reira e te ha'a ruhi taahoa.

9 E maitai te taata toopiti i te taata hoē; no te mea e utua maitai ta raua i ta raua ohipa. 10 Ia hi'a hoi te tahiri, na te hoa e rave e faatia i nia; te taata hoē rā ia hi'a ra, ataea hoi oia, aita hoi o'na e taua ei faatia ia'na i nia. 11 Te taata toopiti hoi ia taoto ra, e mahanahanana ia; eaha e mahanahanana 'i te taata hoē oia ana'e ra? 12 Etaeta rahi te taata i rave mai i te hoē ra, e tia ia raua atoa ia rave atu ia'na; e te taura e toru fenui ra, eita ia e motu wave.

13 Maitai to te tanta api haehaa ra ma te paari, i te arii ruhiruhia ma te maamaa ra, e ore e faaroo mai i te a'o ra. 14 Mai roto mai oia i te tapearaa ra i faaariihia ī, fanau tuata haehaa mai hoi oia i to'na ra basileia mau. 15 To te fenua atoa e ora nei, tei haere na reira a'e i teie nei mahana, o ta'u ia i ite i te peeraa 'tu i te toopiti o te arii api, o tei fatata i te tia mai ei mono ia'na. 16 Aita e hoperaa to te taata, te feia e haere na mua ia ratou ra; te feia ra e haere mai na muri iho, e ore e au maitai ia'na. E mea faufaa ore atoa teie, e te amu i te mata'i ra.

E ara ī te rateraa ī te parau hapa ī te hanpaoraa ī te parau a te Atua ra.

5 E ARA i to avae ia haere i te fare o te Atua ra; e ia ru ce i te faaroo ra; eihaha īa ru i te hopoi i te tusia a te maamaa ra: aore hoi ratou i ite e, te rove ra ratou i te ino. 2 Eihaha to vaha ia oioi, eihaha īa ru noa to aau ia parau i te parau i mua i te aro o te Atua; tei te mau rā'i hoi te Atua, tei te fenua nei hoi oc, a rīi ren "e hoi ta ce parau ī te parau. 3 Mai te taotooto hoi no te rahi o te ohipa e tupu ni, i ite ī'i hoi te re'o o te maamaa rn nu la'nu parau rahi. 4 Ia euhe oe i te cuhe i tō Atua ra, e faitoito i te rave; e ore hoi oia e au mai i te maaman ra: e tena na, e hopoi i ta ce i euhe ra. 5 E mea maitai hoi ia ore ce ia cuhe, o te euhe hoi oe e o te ore hoi o te hopoi. 6 Eihaha ce ia hara i te parau a to valha; eihaha hoi ce e parau ī te tahu'a ra. Ua hape teie. Eihaha te mea ia faariri atu hoi i te Atua i to ce ra re'o, e ja fuaoe oia i te ohipa i ravehia e to rima ra? 7 Mai te taotooto pinepine ra hoi, e parau faufaa

ore ia, oia atoa te parau nei ia faarahihia ra; e tena na, o te Atua ta oe e māta'u.

8 Ia hi'o oe i te taata rii i te haniani-ino-raa-hia, e te ruriraa i te ture e te parau-tia i te fenua nei, eiaha te rahi i te aueue i taua mea ra; o tei teitei ra hoi tei hi'o i taua taata teitei ra, e o tei hau roa i te teitei ra tei hi'o ia raua atoa. 9 O tei tupu i nia i te fenua ra, na te taata atoa ia: e te arii atoa no roto atoa i te ū ra ta'na i amu.

10 O tei nounou i te ario ra, e ore ia e mauruuru i te ario; e tei nounou i te tao'a ra, e ore ia e mauruuru i te tao'a e ia rahi noa 'tu. E mea faufaa ore atoa te reira. 11 Te rahi ra te tao'a, te rahi atoa ra te feia i amu: e eaha ta te feia tao'a ra faufaa, maori rā o te mata te hi'o noa 'tu? 12 E maitai te taoto o te taata rave ohipa ra, ia amu rahi i te maa ra e fa iti noa 'tu te amu; no te i ra o te opū o te feia tao'a rahi ra i ere ai ratou i te taoto. 13 E ino rahi tei itea ia'u i raro a'e i teie nei mahana, oia te tao'a rahi i mania ei ino no te fatu rs. 14 Te mon nei hoi taua tao'a ra i te ha'a ino: e e tamaiti ta'na ra, aita roa a'na ja vajio ei tao'a na'na. 15 Mai ia'na hoi i fanau tahaa noa mai mai te opu mai o te metua vahine ra; e na reira hoi oia ia ho'i ra, mai ia'na hoi i haero-maira; aita hoi a'na e faufaa i noaa i ta'na ohipa i rave ra, e tia i ia'na ia hopoi atoa 'tu. 16 Teie atoa hoi te tahi ino maului, oia e ho'i noa ra mai ia'na atoa i haere maira: eaha hoi ta'na i noaa, tei ohipa faufaa ore noa oia ra? 17 E ia faahope noa oia i na mahana no'na i te amu i ta'na maa ma te pouri, e ma te oto hoi, ma te maului, e mai te tai'a.

18 Inaha ta'u i ite nei: e mea maitai e te au hoi i te taata nei ia amu e ja inu i te pape, e ia rave oia i te maitai o to'na ra ohipa i te ao nei, e ia hope roa "e o'na pue mahana i ho-mai-hia mai e te Atua no'na ra: o to'na hoi teie tufaa i kie nei ao: 19 o te taata atoa ta te Atua i horoa mai i te tao'a rahi e te maitai ra, ua horoa atoa mai ia i te rave i taua mea ra: e rave oia i ta'na tufaa, a caoa i i ta'na ra ohipa. O ta te Atua ia i horoa noa mai. 20 E ore oia e rahi hua i te mana'o i to'na ra pue mahana i te oraraa nei, ia horoa mai te Atua i te oaoa i roto i to'na aau.

Te faufaa ore o te tao'a i haaputuhia, e aore i ravehia ra.

6 TE vai nei to tahi ino i itea ia'u i raro a'e i teie nei mahana; e mea rahi hoi i roto i te taata atoa nei: 2 i te taata, ta te Atua i horoa mai i te tao'a rahi, e te maitai, e te tura, e na hope roa to'na hinaaro aita e toe; aita

rā te Atua i horoa mai i te maitai no'na e fana'o ai ia rave; na te hoē taata ē rā e rave ma le fana'o. E mea faufaa ore atoa te reira e te ma'i maului. 3 Ia hanere noa 'tu ta te reira taata tamarii, e maoro noa 'tu o'na matahiti i te ao nei; rahi noa iho o'na pue mahana i te oraraa nei, aitā to'na aau i mauruuru i te maitai, e ua ere hoi i te tanuraa, teie ta'parau, O te mahemo nei, e fana'o a'e ia i te reira taata. 4 Haere faufaa ore noa mai hoi te reira, e reva 'tura na te pouri, e ua tapo'ihiia to'na i'oa i te pouri; 5 e aore ē hoi i ite i te mahana, e aore e parau i itea, e faaeareaa "e to'na i to te tahī. 6 E ia pitī noa 'tu to'na tausani i te matahiti, aita roa e'na e fana'o: e ere anei te faahope atoa nei te taata i te vahi hoē?

7 No te vaha ta te taata atoa nei ohipa; eita roa rā to'na hinaaro e māha. 8 Eaha ihora ta te taata paari faufaa i hau i ta te maamāa ra? e ta te taata haehaa i ite, i te haapao i to'na haerea i roto i te feia e ora nei? 9 E mea maitai te rave i te mea i noaa ra, i te aaua i te mau mea atoa i hinaarohia ra: e mea faufaa ore atoa te reira, e te amu noa hoi i te mata'i ra.

10 Te mau mea e vai nei, ua topa-ē-hia-na ia te i'oa, e na itea hoi te huru o te taata nei; eiaha hoi oia e mārō mai i tei rahi to'na puai e iti to'na iho. 11 E rave rahi te parau ra, e mea faufaa ore ia, eaha ta te taata nei faufaa e noaa i te mārō? 12 O vai hoi te ite i te mea e maitai ai te taata i na mahana rii i to'na nei oraraa faufaa ore nei? tei pee ē noa mai te mārū ra? e tia hoi ia vai ja faaite atu ia'na i tei tupu i te ao nei i muri a'e ia'na ra?

E taraa no te faufaa ore, oia te roo maitai, e te faaoromai, e te ite.

7 E MAITAI rahi to te i'oa maitai i to te mono'i hau'n maitai ra; e te mahana e pohe aia i te mahana fanauraa. 2 E mea maitai te haere i te fare otoraa, i te haere i te fare amuraa maa; o te hopea hoi te reira o te taata atoa ra, e riro hoi te feia i ora ra i te mana'o i te reira. 3 E mea maitai te oto i te ata; e maitai a'e hoi te aau i te mata oto ra. 4 Tei te fare oto ra te aau o te taata paari, o te aau rā o te maamāa ra, tei te fare arearea ia. 5 E mea maitai ia faaroo i te a'o a te taata paari ra, i te faaroo i te pehe a te feia maamāa ra. 6 Mai te raua taratara e patapata i raro a'e i te pani ra, oia te ata o te maamāa ra: e mea faufaa ore atoa hoi te reira. 7 E huru ē te taata paari ia hamani-ino-hia; e pi'o ē hoi te aau i te tarahu. 8 E mea maitai a'e te hopea ra i te matamehai ra: o mea maitai te taata aau faaoromai i te taata aau faa-

teitibi ra. 9 Eiaha ia·ru noa to aau i te riri, tei te opu o te maamama ra te riri i te vai·maite·raa. 10 Eiaha oe e parau e, Eaha te mea i maitai ai tei mutaa ihora anotau i teie nei anotau? aore hoi oe i ui maitai i te reira parau. 11 E mea maitai te paari i te tufas, e mea tao'a ia i te feia e hi'o i te mahana nei; 12 e haapuraa hoi tei te paari, e haapuraa tei te moni, teie rā te maitai o te paari ia noaa, na te reira e horoa mai i te ora i te feia fatu ra.

13 E haamana'o i te mau ohipa atoa a te Atua: e tia ia vai ia faatitiaifaro i tei pi'o ia'na ra? 14 E oaca i te mahana maitai ra, e haamana'o rā i te mahana e ati ai ra: ua tuu·fatata·hia teie e te Atua i pihai iho i tera, ia ore te taata ia ite i tei fatata i te iri mai i nia ia'na ra.

15 E rave rahi ta'u mea i ite i te mau mahana oraraa faufaa ore no'u nei. E taata parau-tia te pohe ra i to'na ra haavare ore; e e·taata paleti ore hoi te maoro nei to'na aho i ta'na ra parau ino. 16 Eiaha oe e fastaata parau-tia hua ia oe iho eiaha hoi e faapaari rahi hua; eiaha hoi ta oe faufaa ie taparahi ia oe iho? 17 Eiaha e faarahi hua i te ino eiaha hoi ia maamsahia; eiaha hoi oe e ru ai i te pohe aita i tae i te tau mau? 18 E ao to oe ia tapea i teie nei parau, eiaha to rima e tuu i te reira: o tei māta'u i te Atua ra, e ora ia i te tahi e te tahi. 19 Etaeta rahi ta te paari i ho-mai i te feia i paari ra, i ta na tavana e tino ahuru, i roto i te oire ra.

20 Aita mau e taata parau-tia i te fenua nei, o tei rave i te parau maitai, e aore roa e hara. 21 Eiaha oe e haapao i te mau parau atoa i parauhia ra, o te ite hoi oe i to tavini i te faainoraa ia oe. 22 Ua ite hoi to aau na, e rave rahi ta oe faainoraa ia vetahi ē.

23 I tamata maitai noa na vau i taua mau parau nei: i parau hoi au e, la paari hoi au; ua taa ē roa rā ia'u. 24 Tei te atea ē, e te honohu rahi hoi, e itea ia vai ra? 25 Ua titau hua hoi au ia ite, e ia imi, e ia ite i te paari e te mea i tupu ai te mau mea atoa nei: ia ite hoi i te ino o te parau maamama ra, e te ravea neneva o te feia maamama. 26 E ite ihora vau, e mea ino rahi roa e iti te pohe nei, te vahine aau marei e te upē'a, e tana rima, e auri fifi ia; te taata maitai i te aro o te Atua ra, e ora ia ia'na, e riro rā te taata hara ia'na. 27 E inaha, te na ò nei te Orometua, teie ta'u i ite, i te faaauraa i te tahi parau i te tahi ia itea te mea i tupu ai ra; 28 e te imi noa nel à vau i teie nei, aita rā i iteia: hoë a'u taata paari i ite i roto i na taata atoa hoë tausani, area te vahine paari hoë roa ra, aita ia i itea i roto i te reira atoa ra. 29 Inasha,

tele ana'e ra tei itea ia'u, ua hanuani te Atua i te taata ma tē maitai, ua imi rā ratou i te ino e rave rahi.

la faaturaturahia to arii e tia 'i, e haapao atoa i to te Atua hinaaro.

30 O VAI tei au i te taata paari? o vai tei ite i te auraa o te mau mea atoa nei? e maramarama te mata taata i te paari: e na te reira i ho-mai i te itoitio te mata ra. 2 Teis ta'u parau ia oe, E haapao i te parau a te arii, no te tāpū hoi i mua i te aro o te Atua. 3 Eiaha e baere mai mua mai i tana aro ma te ahoaho; eiaha e parau tamau i te mea ino ra; e rave ra hoi oia i to'na hinaaro. 4 E tupu te parau a te arii i te mana; e o vai te parau atua ia'na e, Eiaha na oe? 5 O tei haapao i te parau ra, e ore ia e ite i te ano; e haapao à hoi te aau o te taata paari i te taime e te parau au ra. 6 Te vai ra hoi te taime e au ai i te mau mea atoa i opuahia ra: e ati rahi rā to te taata i te reira, 7 oia aore i ite i te mau mea e tupu ra; e tia hoi ia vai i faaite atua ia'na i te mau mea e tupu ra? 8 Aita o te taata nei e mana i nia i te varua ia tapea i te varua ra; aita atoa o te taata nei mana i te mahana e pohe ai ra: aita roa e haapuraa i te reira tama'i; e ore hoi te paleti ore ra e faaora i tei rave i te reira. 9 Ua ite atoa vau i te reira, e ua mana'o·maite·hia e au te mau ohipa atoa i ravehia i raro a'e i te mahana nei, e ta te taata nei faaheroora 'tu i te taata e pohe atura ei pohe no'na iho. 10 E ua ite Hoi au i te paleti ore i te tanuraahia, e reva 'tura, mai te fare mo'a 'tu ratou i te revaraa, aro-moeatura i roto à i te oire mau ta ratou i na reira ra: e riro atoa te reira ei mea faufaa ore.

11 No te mea aore te utua no te parau ino ra i tuu·vave·hia 'tā, i haapapuhia i te aau o te taata nei i te rave i te parau ino ra. 12 Rave noa te rave hara e ia hanere noa 'tu i te raveraa, e maoro noa 'tu à o'na pue mahana; na ite rā vau e maitai to te feia i māta'u i te Atua, tei haamori i mua i tana aro: 13 aita rā o te paleti ore e maitai, e ore hoi o'na pue mahana e haamaorohia maori rā mai to te ataa ra, oia aore i haamori i mua i te aro o te Atua ra.

14 Teie atoa te tahi mea faufaa ore e ravehia i te aro nei; te vai nei te fela parau-tia i roohia mai i tel au i te ohipa e te paleti ore ra; e te feia paleti ore i roohia mai i tel au i te ohipa a te feia parau-tia ra: ua na ò noa ihora vau, E parau faufaa ore atoa ia. 15 Ua haamaitai atura vau i te cacao; alata hoi a te taata nei mea maitai i te aro nei, maori rā i te amu e te inu a cacao 'i; o tei horcahia mai ia na'na i to'na ra

KOHELETA, 10.

raveraaa chipa, oī vai a'e o'na pue ma-hana i te oraraa nei ta te Atua i horoa mai no'na i raro a'e i te mahana nei. 16 Te titau ra tau sau i te paari ia noaa, e ia ite atoa ho'au i te mau chipa i ravehia i te ao nei; (e ore hoi i te ao, e ore atoa hoi i te rui to te tahi pae taata e tapiri i to ratou mata e tacto.) 17 E te ite ra hoi au i te mau chipa atoa a te Atua ra, e ore e itea i te taata nei, i te mau chipa atoa i ravehia i raro a'e i te mahana nei: e titau noā 'tuā hoite taata nei ia ite, e ore à e itea ia'na; oia à ia, titau noā te taata paari ia ite, e ore à e itea ia'na.

Hōd d heo to te taata ino nei hopea, e to te taata maitai i teio nei ao.

9 UA titau-mau-hia e tau sau taua mau mea atoa nei, e taua mau mea atoa nei tei imi-hua-hia e au ra. *Ite a'era vau e, te feia parau-tia e te feia paari, e ta ratou atoa ra mau chipa, tei te rima ia o te Atua; e ore rā te taata e ite i te hinaaro e te hinaaro ore, i te mau mea atoa i mua ia ratou ra.* 2 Hoë à hete to te taata atoa nei ia roohia mai; hoë à hete rave i te taata parau-tia e te taata paieti ore; i te taata maitai e *te taata ino*, i te taata i mā e te taata viivii; i te taata tusia e te taata tusia ore, ta te taata maitai ia roohia mai, oia atoa ta te rave hara: ta te taata e tuhi ra, e te taata e māta'u ia tuhi ra. 3 Teie te ino i te mau mea atoa i ravehia i raro a'e i te mahana nei, i te mea hoë à hete to te *taata atoa* ra ia roohia mai; te i nei hoi to te taata nei aau i te ino, te vai ra hoi te parau maamaa i roto i to ratou sau i te oraraa nei, e *tae noā 'tu ratou i roto i te feia i pohe ra*. 4 Te amui atoa ra oia i roto i te feia i ora ra, e mana'oraa to'na; maitai a'e to te uri ia ora ra i to te liona ia pohe. 5 Ua ite te feia e ora nei, e pohe ratou, aita rā a te feia i pohe ra e parau itea. Aita hoi a ratou e utua toe i *te fenua nei*; ua aramoina hoi ratou. 6 To ratou aroha e to ratou riri, e to ratou feia, ua mou ana'e ia; aita hoi a ratou e tufaa e a muri noā 'tu i te mau mea atoa e ravehia i raro a'e i te mahana hei. 7 A haere a amu i ta oe maa ma te oapa; a inu ai i ta ce uaina ma te rearea o te sau; ua tiahia hoi ta ce chipa e te Atua i tena na. 8 Ia vai teatea mai à to oe ashu; e eiaha to upoo ia ere i te momo'i ra. 9 E parahi i to vahine ra ma te oana; e aroha oe ia'na e ia hope roa na mahana o to oe na oraraa faufaa ore, ta oe na mau ma-hana faufaa ore ta te Atua i horoa mai no oe i raro a'e i te mahana nei: o ta oe ia tufaa i te oraraa nei, e ta oe ra raveraaa chipa, ta oe e chipa noā na i raro a'e i te mahana nei.

10 O tei itea ia oe ta to rima e rave ra, a rave ma to puai atoa ra; aore hoi e chipa, aore e imira, aore hoi e ite, aore hoi e paari, i te apoo ta oe e haere na. 11 E rave rahi hoi to'u iteraa i te ao nei, e ore e haapaochia e tei te avae oioi te hemo e hemo ai, e tei te etaeta e riro ai te re; e tei te feia paari e noaa 'i te maa, e tei te feia haspao maitai te tao'a, e tei te aravihia to itihia mai; e tau rā e te tiaia noā to te taata atoa ra. 12 Acre roa e taata i iti i ta'na e roohia mai: mai te i'a i noaa i roto i te upe'a ra, e te manu ia noaa i te marei ra, o to te taata ia fifiraa i te agotau ino ra, ia u'ana noā mai te pohe i nia ia ratou.

13 Teie rā ta'u parau paari i ite i te ao nei, e mea rahi hoi i to'u *mana'oraa*. 14 Te vai ra te hoë oire iti e te taata rii i roto aita rea; ua haere maira te hoë arii rahi e rave, e ua patu ihora oia i te aua rahi ei raveraa: 15 te parahi ra te hoë taata iti paari haehaa i roto; e orn ihora tauā oire ra i te paari no'na: aore rā e taata i *mana'o* i taua taata iti haehaa ra. 16 Ua *mana'o* ihora vau e maitai to te paari i to te pua; o te paari rā o te taata haehaa ra, e vahavahahia ia, e acre e haapao-re-a-hia ta'na parau: 17 e haapao-rahi-hia te parau mārū a te feia paari ra, i te pii noa a te tavana maamaa ra. 18 E maitai to te paari i to te mauhia tama'i; hoë rā taata ia rave i te hara ra e maitai rahi tei mou ia'na.

E parau no te haapao maitai, e no te haapao ino.

10 NO te rao pohe i ino ai e i tahuti ai te rau a te taata hoo rauu ra; oia atoa te parau iti maamaa hoë ra i te taata roo rahi i te paari e te tura. 2 Te ite o te feia paari, tei te rima atau ia; te ite rā o te maamaa ra, tei te rima aui ia. 3 E ia haere noā te maamaa na te e'atia ra, te faaite ra oia i to'na ite ore, e ua parau i te taata atoa ra, E maamaa vau nei.

4 Ia tupu te riri o te taata tavana ia oe ra, eiaha e haere à; tei te tuu mārū noā hoi e māha 'i te riri rahi atoa. 5 Teie hoi te hoë ino i itea ia'u i te ao nei, e hape ia no te arii iho: 6 te faaiteihia nei te maamaa ra, e te parahi nei te taata mana e te tao'a rahi i te vahi haehaa. 7 Ua ite au i te feia tavini i te hororaa na nia i te puahorofenua, e te hui arii i te haere-nca-raa na raro ei tavini.

8 O tei à i te apoo ra, na'na iho e hi'a i roto; e tei vavahi i te sua ra; e motu ia i te ophi. 9 O tei hopoi à i te ofai ra, e paruparu oia i te reira, e o tei vavahi i te vahie ra, e riro i te pepe. 10 Te mania ra te auri, e aore i faaci-

KOHELETA, 12.

hia te mata ra, ia rahi to te taata haapua i reira : na te paari rā e faaite mai i te ravea. 11 E hohoni noa mai te ophi aore i faanavenavehia, te huru ia o te taata parau vavī noa. 12 Itehia mai te parau a te taata paari; te vaha rā o te maamāa ra oia iho te ino. 13 Maamāa te matamehai o ta'na parau, e te hopea o ta'na parau, o te heauti ia e te maamāa. 14 E faarahihia ta te maamāa ra parau, aore hoi e taata i ite i te tupu a muri a'e: e tia hoi ia vai ia faaite ia'na i te tupu i muri a'e? 15 Te rohirohi ra te maamāa i ta'na iho ohipa; aore hoi oia e ite i te e'a ia haere i te oire.

16 E tamaiti iti to oe ra arii, e tera ra fenua, atae hoi oe, e te amu ra te nā arii i ō oe i te maa i te poipoi. 17 E ao to oe, e tera ra fenua, te riro to oe arii ei tamaiti na te feia mana, o tei haapao te mau arii i ō oe i te amuraa maa ra, ei faaetaeta, eiaha ei faataeroraa. 18 Tei te faarue tauē e tahuti ai te fare, e tei te faatau o te rima ra e i nā i te fare i te topata. 19 I haapaochia te amuraa maa ei faatupu i te ooco, e rearea te aau o te feia e ora nei i te uaina; tei te moni ra e noaa' i taua mau mea atoa ra.

20 Eiaha e tuhi i te arii i roto ia oe iho à, eiaha hoi e tuhi i te taata mana i roto i to oe ra piha; na te hoë manu o te reva e hopoi i taua parau ra, e na te hoë mea porerau ra e faaite i taua re'ra.

Te haapao maitai, e te horoa, e te mana'o i te pohe, e te haararaa i faatuhia nei.

11 A UEUE i ta oe sitona i nia i te pape; e rave rahi a'era te mahana i mairi, noaa *fauhou* atura ia oe. 2 E hopoi noa 'tu i te tufaa i na taata toohitu, e ia toovau noa 'tu; aore hoi oe i ite i te ati e tupu i nia i te fenua nei. 3 Te li'ra te mau ato i te ûa, e mairi mai ia i nia i te fenua nei; e ia hi'a te raua i te pae i apatoa ra e te pae i apatoerau ra, i taua vahī i mairihia i ra ei reira ra vai ai.. 4 O tei hi'o i te mata'i ra, e ore oia e ueue i te huorn, e o tei haapao i te atoa ra, e oro oia e ooti. 5 Mai ia oe aore i ite i te tupuraa o te mata'i ra, e te tupuraa o to ivi i roto i te opu hapu ra; aita atoa oe i ite i ta te Atua ra ohipa, i tana raversaa e oti ai te mau mea atoa nei. 6 Ei te poi-poi a ueue ai i ta oe huero, e ci te ahiahi eiaha e parahi noa, aore hoi oe i ite i tel tupu, teie e tera, e ia maitai apipiti atoa ra.

7 E mea maitai mau à te maramarama, o maitai hoi te mata ja hi'o i te mihana ra; 8 maoro noa 'tura to te taata nei parahiraa, e ia oava oia i taua mau nūtulisti atoa ra, e haamana'o rā

oin i te mau mihana pouri, o te riro atoa hoi te reira i te rahi atoa; o te riro hui tei toe ra ei mea faufaa ore. 9 A oaca, e tena na taata aapi, i to oe na apiraa, e ia rearea hoi to aau i to oe vai apiraa na; oia à ia, e haere noe oe na te mau e'a, na to oe ihora aau, e titau hoi oe i ta to mata e hinaaro ra; e hopoihia rā oe e te Atua i te haavaraa, i taua mau mea atoa ra, ia ite mai hoi oe. 10 E teie nei, e faataa è atu i te mea e peapea 'i to aau, e faataa è atu hoi i te mea e viivii ai to tino; te tamarii riiraa ra hoi e te apiraa, e mea mau ore ia.

Ei te apiraa o te taata nei a mana'o ai i tei hamani ia'na ihora.

12 E TENA na, e haamana'o i tei Hamani ia oe i to apiraa ra, aita i tae i te mau mahana ino ra, e aita i tae i te mau matahiti e parau ai oe ra e. Aita roa o'u e maitairaa. 2 E sita te mahana, e te maramarama e te marama, e te mau fetia, i mohimobi, e aita i ho'i te mau ata i te ûa i mao ra: 3 e aitā i tae i te mahana e rurutaina 'i te feia e tiai i te fare, e pi'o ai hoi te feia etatea ra i raro; e ore ai hoi te mau tavini e taviri ra, no te mea ua iti, e te feia e ari i te haamaramarama ra, ua opanihia ia i te pouri; 4 e la opanihia na uputa i te aroā ra, e aore i itea te haruru o te tativiraa ra; ia tia noa te taata i te oto o te manu ra, e ua tuu-haehan-hia te mau tamalihine e fatu i te pehe ra; 5 in māta'u ratou i te mau naki teitei, e in māta'uhia i te e'atia ra; ia ruperupo hoi te sekadi ra, e teiaha hoi te vivi ra ia'na iho, e te hiaai ra, e mou roa ir; ia reva te taata i to'na parahiraa roa, e ia haere ta feia oto ra na roto i te mau aroā: 6 e aore à te taata ario i tuu-paruparu-hia, e aore te a'u auro i parari, e aore to hue i parari i te tumu o te pape ra, e aore te pereoo i parari i te farli. 7 Ei roitra te repo e ho'i ai i raro i te repo no reira oia ra, e ho'i rā te varua i te Atua i horoa mairai.

8 Te na ô nei te Orometua, e mea faufaa ore rahi teie, e mea faufaa ore te mau mea atoa nei. 9 Te rahi ra to paari o te Orometua, e te rahi ra tana haapiraa i te taata ia ite; e ua iini bua oia e ua tuatapapa maitai i te maseli e rave rahi. 10 Ua imi te Orometua te itea te parau fariihia ra; e o tei papaihia ra, e parau-tia ia e te parau mau. 11 E au te parau a te feia paari ra i te patia, e mai to auri haamau-maitai-hia ra; te feia haaputu ra, in haapaochia ia i te tuii hoë ra. 12 E teie nei, ia fauro oe, e tau tamaiti, ia ratou: ia tuatapapa i te buka ra aita e faaea ra, e rohirohi hoi te tino ra ia rahi to ini

i te parau. 13 E faarao na tatou i te faaotiraa o taua mau parau nei; o te Atua te mata'u atu, e haapao hoi i ta'na parau; o ta te taata atoa ia e ati noa "e; 14 e hopoi atoa to Atua i te mau parau atoa i te haavarraa, e te mau mea moe atoa ra, te maitai e te ino atoa ra.

TE

SIRE A SOLOMONA RA.

Te hinaaro o te ekalesia i te Mesia ra.

1 TE sire hau è a Solomona. 2 Ia hô'i mai oia i te hô'i o tana vaha: o to hinaaro tei maitai rahi i to te uaina ra. 3 Mai te hau'a atoa o to mono'i maitai ra, o to oe ia i'oaa, e mono'i manii ia; i hinaaro mai ai te mau paretenia ra ia oe. 4 E faatae oe ia'u, te hinaaro nei matou i te pee ia oe, ua aratai te arii ia'u i to'na ra mau piha. E rearea matou, e oaaa hoi ia oe; mana'o à matou i to oe aroha e iti te mana'o i te uaina; te feia parau-tia tei hinaaro ia oe.

5 Ereere to'u, e tupu maitai râ, e te mau tamahine i Jerusalema e; mai te mau tiahapa i Kedara, e mai te mau paruru o Solomona. 6 Eiaha ra e hi'o mai ia'u i te mea ua ereere, i te mea ua faahuru-è-hia vau e te mahana. Ua faahape mai te mau tamarii a tau metua vahine ia'u; e ua tuu maira i te tiai i te mau ô vine ra ia'u; aita râ vau i tiai i to'u ihora ô vine.

7 E faaite mai ia'u, e tei herehig e tau varua e, i ta oe faamuraa i te nân na oe ra; e ta oe faafaaearaa i te avatea ra. Eaha hoi au nei e tia 'i ei or i noa i roto i te mau nânâ a to mau hoa ra?

8 Aore oe i ite, e tera ra vahine hau ë i te purotu i te mau vahine atoa ra, e haere oé na te e'a o te nânâ ra, a faamu ai i ta oe ra mau pinia puuaaho i te hiti o te mau tiahapa o te feia tiai ra.

9 Te faaaau nei au ia oe, e tau here e, i te hoë puahorofenua i te pereo a Pharao ra. 10 Nehenehe to to oe parapi'a i te nanai poe ra, e to a'i i te hei auro ra. 11 E rave râ matou i te hei auro no oe ra, e te mau poe ario atoa ra.

12 Te parahi ra to arii i ta'na ra amuraa, te hau'a 'tura te naradi no'u ra. 13 E rûrû iti mura tau here nei no'u; ei nia i tau ouina oia vai ai e ao noa "e. 14 E pueraa tiare kaphara tau here nei no te mau ô vine i Ene-gedi.

15 Inaha, e nehenehe to oe, e au here e. Inaha, e nehenehe to oe, e mata uairao hoi to oe ra.

16 Inaha, te nehenehe ra oe, e tau here e, te maitai ra; e to tatou roi horohoria nei i te heuri mai el! 17 E arezi te a'o o to tatou fare, e te berusi ana'e to tatou mau aho.

Te hinaaro o te ekalesia i te Mesia ra.

2 E TIARE hoi au no Sarona; e lili ana'e no te mau peho ra!

2 Mai te lili i roto i te mau raau taratarata ra, oia atoa tau here i roto i te mau vahine atoa ra.

3 Mai te lemoni i ropu i te mau raau atqa i te vahi ururaua ra, oia atoa tau here nei i roto i te mau taata apî atoa ra: te hinaaro nei au i te parahi i raro a'e i to'na märü, te au nei hoi ta'na maa ia'u ia amu ra. 4 I aratai na oia ia'u i te fare amuraa: e ta'na reva i hora i nia iho ia'u o te hinaaro ia. 5 E faaetaeta mai ia'u i te uaina; e faaitoito mai i te lemoni; te pohe noa nei à vau i te aroha. 6 Tei raro a'e tana rima aui i tau upoo, e te tauahi nei tana rima atau i nia ia'u. 7 Te a'o atu nei ia i outou, e te mau tamahine i Jerusalema, i te mau zabi e te mau aili o te aru ra, eiaha outou e faahitimaue, eiaha e faaara i tau hêre nei, e ia hinara noa oia ihora.

8 E re'o ia na tau here nei. Inaha, te maue haere maira na nia i te mau mou'a, te ou'a haere maira na nia i te mau aivi. 9 E au tau here nei i te zabi, e te aili apî. Inaha, ua tia noa maira oia i muri mai i to matou ra patu; e ua hi'o mai na roto i te haamaramarama; e ua faaite ia'na iho na roto i te vahi rii oatâ ra. 10 Ua parau maira tau here, na ô maira ia'u, A tia, e tau here e, e tau nehenehe e, e lauero mai. 11 Inaha hoi, ua ore a'enei te vero; ua mao to ña, e ua ore; 12 te itea maira te tiare i nia i te fenua nei; e ua tae i te otora o te manu ra, e te itea nei te oto o te upa i to tatou ne' fenua. 13 Te oteu nei te suke i tâ'ñ